

Miten työntekijänä valmistaudun kohtaamaan seksuaaliväkivaltaa kokeneen nuoren?

Jonna Saxberg

Seksuaaliväkivaltatyön asiantuntija
Erityistason seksuaaliterapeutti (NACS)

Helsingin Tyttöjen Talo

Loisto setlementti

*”Tärkeää on ollut **tulla kuulluksi ja nähdyksi** ja että omat kokemukset on **uskottu ja otettu tosissaan** vastaan.
Näin ei aina tapahdu..”*

*”Parasta ja tärkeää on ollut se, että minulla on puhuessani **turvallinen ja kuultu olo** ja jokaisen tapaamisen jälkeen hieman rauhallisempi olo.”*

(Vuoden 2021 asiakaspalautteita)

Toiveikkuus!

**Seksuaali-
väkivallasta
voi toipua!**

Esityksen sisältö

Seksuaaliväkivalta on meille kaikille henkilökohtainen aihe
Ammattilaisten suhde seksuaalisuuteen ja seksuaaliväkivaltaan
Omaan tarinaan tutustuminen
Omat reaktiot tutuksi
Seksuaaliväkivallan kohtaaminen työyhteisön tuella

Seksuaaliväkivalta on kaikille, myös SOTE- ja nuorisoalan alan ammattilaisille *henkilökohtainen aihe*

- **Jokainen meistä on joko**
 - **Kokenut seksuaalista häirintää tai seksuaaliväkivaltaa**
 - **Tietää tai tuntee jonkun, joka on kokenut**
 - **Nähnyt tilanteita, joissa joku toinen kokee seksuaalista häirintää tai seksuaaliväkivaltaa**
 - **Käyttäytynyt itse toisen rajoja rikkevalla ja vahingoittavalla tavalla**
 - **Törmännyt aiheita käsittelevään uusisointiin tai lukenut kirjallisuudesta tarinoita, joissa on seksuaaliväkivaltaa, katsonut elokuvia ja sarjoja jne.**

Käytetyn kielen merkitys mietityttää...

- **”Hän on kokenut seksuaaliväkivaltaa” → Häivyttää tekijää ja tekijän vastuuta,” vain uhrin kokemus”**

Vs.

- **”Häneen kohdistettiin seksuaaliväkivaltaa” → Tekijän aktiivinen rooli, uhri teon kohteena, tekijä vastuussa.**

Ammattilaisen suhde seksuaalisuuteen ja seksuaaliväkivaltaan

Omaan tarinaan tutustuminen

Omat reaktiot tutuksi

IHAN
HIRVEETÄ!!

Se oli
sitte siinä

**Se, mitä ajatuksia, arvoja ja asenteita
liitämme seksuaalisuuteen,
väkivaltaan, seksiin, nuoruuteen jne.**

näky näitä teemoja koskevassa vuorovaikutuksessamme,
olimmepa siitä tietoisia tai emme.

Aina on
toivoa!

Siksi niitä kannattaa tutkia.
Meidän kaikkien.

Vakava juttu,
mutta tästä
voi selvitä.

Loisto

Ammattilaisen suhde seksuaalisuuteen ja seksuaaliväkivaltaan

- Ymmärrys siitä, **mitä on seksuaalinen häirintä ja seksuaaliväkivalta** on kehittynyt viime vuosikymmeninä valtavasti. Ammattilaisten käsityksiin, arvoihin ja asenteisiin vaikuttavat:
 - Milloin on syntynyt ja millaisessa asenneilmapiirissä on saanut kasvaa niin perheessä, kuin yhteiskunnan tasolla. Miten vanhemmat ovat kohdelleet toisiaan, miten naisia / miehiä on kohdeltu.
 - Mistä kotona ja koulussa on puhuttu ja mistä ei ole puhuttu, *millaista seksuaalikasvatusta sain?*
 - Ajan viihdeteollisuus, miten siihen on suhtauduttu, mille on naurettu. Seksikästä, ihailtua, halveksittua, halpaa? (Benny Hill show, Sex and the City, Ally Mc Beal, Kids-elokuva, Madonna, Prodigy / Smack my bitch up, KORN / A.D.I.D.A.S.)
 - Maskuliinisen ja feminiinisen seksuaalisuuden myytit, seksimyytit
 - ”Kuka saa ja kenelle annetaan?”
 - ”Pojat / miehet aina valmiita, ottavat, aina aktiivinen rooli”
 - ”Työt / naiset passiivisia, antaa tai pihtaa”
 - ”Seksi on jotain mitä voi ottaa tai antaa tai pihdata”
 - ”Pakotettiin harrastamaan seksiä”

Omaan tarinaan tutustuminen

-Oman seksuaalihistorian läpikäyminen iloineen ja kipukohtineen

- Kukaan meistä ei ole säästynyt kivuilta, loukkaantumisilta tai häpeältä omalla polulla.
- Mitä eväitä omaan reppuun on kertynyt ja vastaavatko eväät tämän päivän tarpeisiin niin henkilökohtaisessa elämässä kuin ammatillisesti?

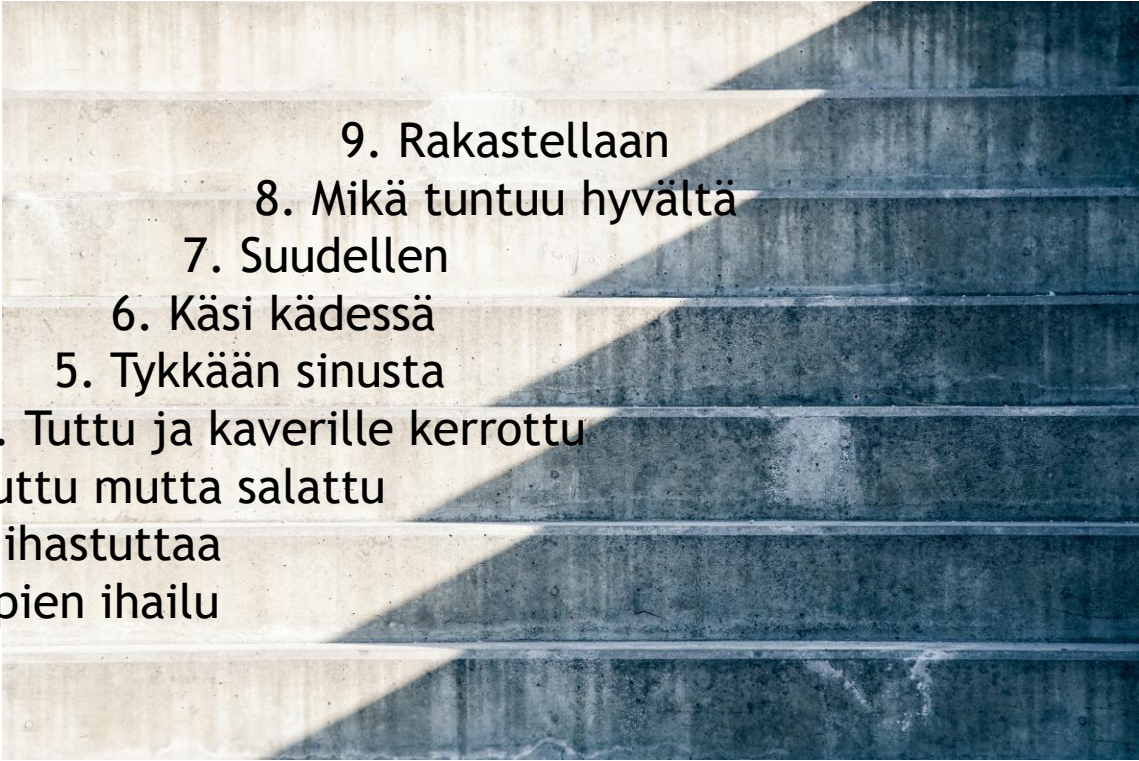
On hyvä muistaa, että kaikki muutkin ovat enemmän ja vähemmän pihalla. Ei tarvitse olla yhtään parempi tai osaavampi kuin on juuri nyt.

Mitä reppuun on pakattu?

Kysymyksiä pohdittavaksi

- Milloin havahduin seksuaalisuuteeni? Miltä se tuntui?
- Millainen asenneilmapiiri kodissa oli seksuaalisuuteen liittyen?
 - Iloinen / salainen / häpeällinen / likainen / sallittu / vaarallinen / aikuisten asia?
- Mistä sain tietoa, millaista? Miten asioista puhuttiin ikätovereiden kesken? Entä aikuisten?
- Onko minulla suuhun sopivia sanoja seksuaalisuudesta ja omasta kehosta puhumiseen?
- Miten omaan aistilliseen kehoon tutustuminen meni? Yksin? Toisen kanssa? Omaan tahtiin vai painostettuna? Peer pressure, FOMO vai oma kiinnostus ja uteliaisuus motiivina?
- Omat kokemukset rajojen ylityksistä, väkivallasta? Milloin ja kenen toimesta? Tunnistinko mistä oli kyse? Miltä se tuntui? Jäinkö yksin vai tulinko autetuksi? Miten se minuun vaikuttaa?
- Mitä olen oppinut seksuaalisuudesta aikuistuttuani ja miten se on eri elämänvaiheissa näyttäytynyt?
- Seksuaalisuuden portaat omassa elämässäni? (Väestöliitto)

Seksuaalisuuden portaat omalla kohdallani (Väestöliitto) Mitä reppuun on palattu? Kysymyksiä pohdittavaksi:

-
9. Rakastellaan
 8. Mikä tuntuu hyvältä
 7. Suudellen
 6. Käsi kädessä
 5. Tykkään sinusta
 4. Tuttu ja kaverille kerrottu
 3. Tuttu mutta salattu
 2. Idoli ihastuttaa
 1. Vanhempien ihailu

Omat reaktiot tutuksi -Mitä minussa tapahtuu, kun kuulen tarinoita seksuaaliväkivallasta?

TYTTÖBILEET

"Keitäs täällä istuu omenapuussa?" Tyttöjen bileet saavat yleisöä. Pääsevätkö pojat sisälle asti?

On luonnollista ja ymmärrettävää, että reagoimme kertomuksiin väkivallasta.

- Mitä kehossa tapahtuu, miltä tuntuu ja missä kohdassa? Miten hengitän, miten sydän lyö, mitä keho tekee?
- Mitä tunteita tunnistan?
- Millaisia asenteita ajatuksistani tunnistan?

Kun tutustumme reaktioihimme etukäteen, pystymme tositilanteessa säilyttämään ammatillisen toimintakykymme paremmin.

Seksuaaliväkivallan kohtaaminen työyhteisön tuella

- Seksuaaliväkivalta työyhteisössä ääneen puhuttu aihe.
 - Johdon tuki, tarvitaanko lisäkoulutusta tai työterveyshuollon palveluja
 - Sovitut toimintatavat, minne ohjataan ja missä vaiheessa
 - Keneen työntekijänä tukeudun, onko työnohjausta saatavilla
- Yhteinen reflektio aiheen herättämistä tunteista ja ajatuksista
- Tuki rajaamiseen
- Ammatilaisen omat rajat –omat väkivaltakokemukset eivät kuulu nuorille, omakohtainen jakaminen ei ole nuorille tukevaa

Materiaalia ammattilaisille

(<https://www.nettitukinainen.fi/materiaalipankki/kirjallisuuslista>)

- Oon siellä jossai mun. Maaret Kallio
- [Raiskauskriisikeskus Tukinaisen kirjallisuuslista](#)
- [Yksittäistapaus -lyhytelokuvat ja Erätauko-keskustelut](#)

Kiitos!

www.loistosetlementti.fi

#kohtaaminenmuuttaamaailmaa

seksuaalivakivaltaty@loistosetlementti.fi